

Grenswerk in de speeltuin: de onmisbare rol van de boundary spanner

Speeltuin Hillesluis in Rotterdam-Zuid is de afgelopen jaren uitgegroeid van lokale speelplek tot een plek om te leren en experimenteren met stedelijke vraagstukken, zoals klimaatadaptatie en participatie. Zo fungeert de speeltuin steeds meer als grenspraktijk. Boundary spanners vervulden een onmisbare rol in de transitie naar deze nieuwe functie. Hoe gingen zij te werk en hoe kan hun werk worden verankerd?

‘Van klimaatopgave tot stoeptegel en van stoeptegel tot klimaatopgave’: deze visie is de afgelopen jaren op organische wijze in de praktijk gebracht in speeltuin Hillesluis in Rotterdam-Zuid door de onderwijspioniers van EMI op Zuid (Centre of Expertise van de Hogeschool Rotterdam). Wat begon als kleinschalig project, groeide in Hillesluis uit tot een grenspraktijk waar studenten, praktijkpartners, bewoners en onderzoekers samen leren en in actie komen. De speeltuin is niet langer alleen een speelplek, maar een levend laboratorium voor stedelijke vraagstukken gericht op klimaatadaptatie, biodiversiteit en bewonersparticipatie.

Zo hebben buurtbewoners en leerlingen van nabijgelegen basisscholen meegedacht over een nieuw ontwerp voor de speeltuin. Studenten van de Hogeschool Rotterdam hebben deze participatie mede gefaciliteerd door gesprekken en spelvormen met kinderen te organiseren op schoolpleinen. De wensen van bewoners – zoals schaduwrijke plekken, een moestuin en betere toegankelijkheid – werden vertaald naar een professioneel ontwerp. Uiteindelijk is de speeltuin vergroend, voorzien van natuurlijke speelelementen én beter bereikbaar voor mensen met een beperking.

Onlangs is bovendien een groen loket geopend op de speeltuin, waar bewoners informatie en ondersteuning kunnen krijgen op het gebied van vergroening, verkoeling en energiebesparing. Dit loket wordt ge-

rund door studenten in samenwerking met het speeltuinbestuur en binnenkort sluiten hier meer partijen bij aan. Hier komt de vertaalslag van klimaatbeleid naar de stoep letterlijk tot leven.

De samenwerking: niet vanzelfsprekend

Wat zich in en rond de speeltuin en in het groene loket afspeelt, zijn voorbeelden van een zogeheten boundary practice: een plek waar mensen uit verschillende werelden – onderwijs, onderzoek, overheid, bewoners en praktijk – samenkomen en over institutionele grenzen heen werken (de Groot et al., 2023).

Dat klinkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet. De betrokken partijen – zoals de gemeentelijk programmamanager, een bewoner, een onderzoeker en een docent – hebben vaak uiteenlopende doelen en werkwijzen. De gemeentelijk programmamanager wil zichtbare resultaten binnen één beleidsperiode. De onderzoeker zoekt verdieping en tijd voor dataverzameling. De docent wil goed onderwijs organiseren, terwijl de bewoner gewoon een koelere straat wil en een veilige speelplek voor de kinderen. Zonder goede afstemming verzandt samenwerking makkelijk in miscommunicatie of losse acties.

Een gedeelde visie, gezamenlijke taal en gelijkwaardige samenwerking vragen daarom tijd en toewijding.

Foto: Jeffrey Versluis

Het aanstellen van een procesregisseur met een coördinerende, mobiliserende en netwerkende rol is daarom essentieel, zo bleek ook uit recent onderzoek naar living lab Hillesluis (Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie et al., 2025).

De rol van boundary spanners in de speeltuin

Daarom is een *boundary spanner* onmisbaar: iemand die zich beweegt tussen de verschillende kennisdomeinen, organisaties en netwerken en bruggen slaat tussen de partijen (Wenger, 1998). In Hillesluis namen de eerdergenoemde pioniers deze rol op zich. Zo richtte de ene zich op het opbouwen van relaties met bewoners en lokale initiatieven – denk aan het meedraaien bij buurtlunches of het organiseren van een educatieve middag over duurzaamheid voor vrouwen in de moskee. De ander bracht haar kennis van onderzoek en financiering in, waardoor lectoren betrokken raakten en subsidie voor projecten werd aangevraagd. Samen verbonden ze onderwijs, praktijk en onderzoek in één organische leeromgeving. Hun werkzaamheden bestonden in het geval van de speeltuin concreet uit:

- **Werkvormen organiseren:** zoals een speelse ontwerpbeurt in de speeltuin, waar kinderen tekeningen

maakten van hun droom-speelplek. De *boundary spanner* zorgde dat zowel de tekeningen (bewonersvisie) als beleidskaarten (overheidsvisie) besproken werden in één gezamenlijke werksessie.

- **Vertalen en visualiseren:** tijdens een werksessie gebruikte de *boundary spanner* een grote kaart van de wijk waarop bewoners konden aangeven waar het heel heet kan worden in de zomer. Deze kaart functioneerde als *boundary object* – een middel dat voor iedereen begrijpelijk en bespreekbaar is.
- **Kennisdeling faciliteren:** door studenten en docenten te begeleiden in het maken van toegankelijke visuele rapportages over het proces. Bijvoorbeeld een lesbrief met informatie over de moestuin en de waterpaddestoel – gedeeld via buurtapps en op scholen.
- **Netwerkontwikkeling:** de *boundary spanner* bracht studenten in contact met bewoners om bij hen langs te gaan voor hittemetingen en energiebesparingsadvies in hun woning. Naast inzichten over hittestress ontstonden ook informele gesprekken, wederzijds vertrouwen en een groeiend buurtnetwerk.

Toch gebeurde *boundary spanning* vooral op incidentele basis, afhankelijk van de beschikbaarheid en betrokkenheid van de pioniers. Het proces was kwetsbaar: wanneer een pionier tijdelijk uitviel, viel een deel van het netwerk stil.

Betrokkenen verven het Groene Loket (Foto: Jeffrey Versluis)

Tijd voor structurele verankering

Precies daarom is het in deze volgende fase cruciaal dat de rol van boundary spanner structureel wordt belegd. Niet als een neventaak van een docent of coördinator, maar als een herkenbare functie met tijd, mandaat en ondersteuning. Deze rol is immers cruciaal om de continuïteit, afstemming en gelijkwaardige samenwerking in een boundary practice te waarbor-

gen. Maar wie investeert daarin? Is dit een taak van de hogeschool alleen, of een gedeelde verantwoordelijkheid van alle partners in het samenwerkingsverband? Want als we willen dat hogescholen bijdragen aan betekenisvolle plekken en maatschappelijke transitities, dan moeten we ook investeren in deze nieuwe rollen die dat mogelijk maken. Dat vraagt lef. Van de hogeschool, maar ook van gemeenten, woningcorporaties en andere partners. De vraag is dus niet alleen óf we moeten investeren in boundary spanners. Maar vooral: wie doet mee?

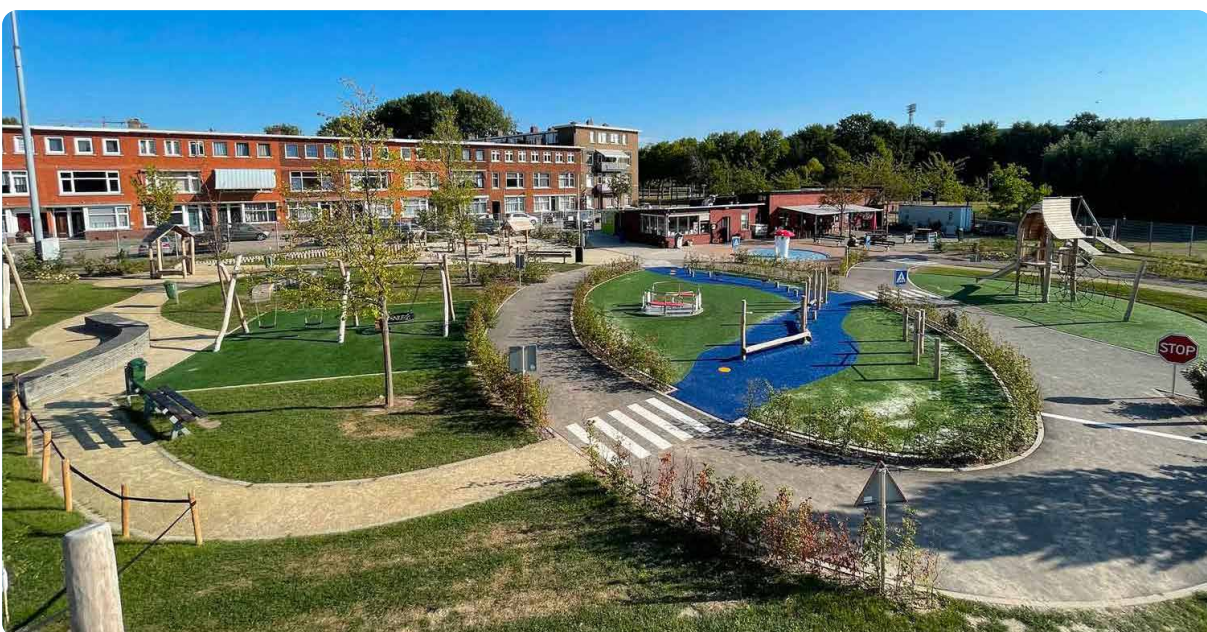
Marjolein Vos (m.a.vos@hr.nl) is programma-coördinator bij het Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie van Hogeschool Rotterdam.

Bronnen

Expertisecentrum Maatschappelijke Innovatie (EMI), Ruikes, T., Werij, N., De Groot, T., Vos, M., Hoefeijzers, I., & Peek, G.-J. (2025). *DoorontWIECKeling: van pionieren naar living lab*.

de Groot, G., van Wijk, E., Herben, M., Ferguson, J. (Ed.), & Majoor, S. (2023). *Boundary spanners in actie: Handelingsmogelijkheden voor professionals bij domeinoverstijgende grootstedelijke vraagstukken*. Hogeschool van Amsterdam.

Wenger, E. (1998). *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity*. Cambridge University Press.

Herontwerp van de natuurspeeltuin (Foto: Jeffrey Versluis)